

6 Kvalita veřejných financí – vývoj příjmů a výdajů

6.1 Strategie vlády

Vláda zahájila komplexní reformu veřejných financí, jejímž cílem je vedle snižování deficitu také zvýšení kvality veřejných financí. V důsledku první a druhé etapy reformy veřejných financí dojde ke změně struktury daňových příjmů a změní se i proporce mezi různými výdajovými tituly. Při koncipování reformy veřejných financí se prosadila zásada, že výdajové úspory budou při snižování deficitu převažovat nad dopady daňových reforem. Při plném promítnutí dopadů všech daňových změn (tj. do roku 2007) by daňová zátěž neměla významně vzrůst, dokonce ve srovnání s rokem 2003 mírně klesne.

Fiskální konsolidace je zaměřena zejména na zefektivnění systému důchodového a nemocenského pojištění, na kontrolu růstu mzdových výdajů a na řízení výdajů ostatních kapitol tak, aby růst výdajů centrální vlády nepřesáhl hodnoty definované střednědobým výdajovým rámcem. Výdajové reformy schválené během loňského roku umožní omezit růst sociálních transferů a vládní spotřeby. Předpokládá se, že vládní investice budou nadále dosahovat relativně vysokých hodnot. Výsledkem uvedených změn by mělo být zlepšení kvality vládních výdajů – zvýšení efektivity vládního sektoru, omezení sociálních transferů přispívající k lepšímu fungování trhu práce a zvýšení váhy vládních investic, které přinášejí růstové stimuly zejména zemím na relativně nižším stupni ekonomického rozvoje.

Podobné cíle sledují i daňové změny prosazované v první a druhé etapě reformy veřejných financí. Daňové změny vedou k poklesu váhy daní z příjmů a posílení nepřímých daní. Dochází tak k odklonu od zdanění příjmů z práce a podnikání, které má negativní dopad na trhy výrobních faktorů, směrem ke zdanění spotřeby. V první etapě byla zvýšena efektivní sazba DPH formou přesunu vybraných zboží a služeb ze snížené do základní sazby a zvýšeny sazby spotřebních daní. Vyšší zdanění spotřeby bude doprovázeno postupným snižováním statutární sazby DPPO. V tomto trendu bude pokračovat i druhá etapa reformy, která dále sníží efektivní sazbu DPPO a tento pokles bude kompenzován dalším zvýšením efektivní sazby DPH. Úpravy DPPO jsou zaměřeny na podporu investiční aktivity a vědy a výzkumu. Dalším cílem druhé fáze reformy je podpora rodin s dětmi prostřednictvím společného zdanění manželů a zavedením slevy na dani na dítě. Sleva na dani navýší příjmy rodičů se zdanitelnými příjmy a posílí tak motivaci k aktivnější účasti na trhu práce.

6.2 Veřejné výdaje

Fiskální rámec předpokládá postupný pokles podílu vládních výdajů na HDP. Během příštích tří let se podíl vládních výdajů na HDP sníží o 3 procentní body. Poklesu vládních výdajů bude dosaženo i při zohlednění růstu výdajů z titulu vstupu do EU. Fiskální konsolidace se dotkne téměř všech výdajových položek, přičemž nejvýraznější pokles zaznamená spotřeba vlády, sociální transfery a dotace. Pokles se vyhne pouze investicím, protože rozvoj infrastruktury a modernizace ekonomiky patří k hlavním vládním prioritám. Dodatečné investice bude také možné financovat prostředky ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Z důvodu růstu vládního dluhu se budou v následujících letech dále zvyšovat výdaje na dluhovou službu.

Pokles spotřeby vlády bude dosažen díky opatřením schváleným v první fázi reformy veřejných financí (box 6.1). Jedná se zejména o opatření vedoucí ke snížení zaměstnanosti a omezení růstu průměrné mzdy ve vládním sektoru. Spolu se snížením objemu mezd a platů ve vládním sektoru lze očekávat i pokles mezispotřeby, zejména provozních výdajů.

Od roku 2004 se v důsledku přijetí reformních zákonů očekává, že sociální transfery budou růst pomaleji než HDP a jejich podíl na HDP se tak bude snižovat. Řada opatření, která omezují růst sociálních výdajů, přinese i pozitivní efekty pro trh práce. Zpřísnění předčasných odchodů do důchodu a další zvýšení věku odchodu do důchodu přispěje k růstu míry participace občanů ve věku 55 až 64 let. Podaří-li se zpružnit trh práce, povede růst pracovní síly i k lepšímu vývoji zaměstnanosti a potenciálního HDP. Od snížení nemocenských dávek si kromě rozpočtových úspor lze slibovat i vyšší využití pracovní síly, zejména růst počtu odpracovaných hodin.

Od roku 2004 by mělo také dojít k zefektivnění systému státní sociální podpory. Tato opatření nepovedou zpravidla k přímým rozpočtovým úsporám, ale zvýší motivaci k aktivnímu hledání práce. Motivaci k vyššímu zapojení na trhu práce by mělo posílit zejména zrušení zákazu souběhu výplaty některých dávek a pracovního výdělku. K vyšší efektivitě směřuje i navrhované opatření, podle něhož lidé, kteří jsou bez práce více než jeden rok, musí přijmout osm hodin veřejně prospěšných prací měsíčně, aby neztratili nárok na sociální dávky. Vedle těchto opatření dojde ke snížení objemu vyplácených dávek v důsledku zrušení příspěvku na dopravu a snížení míry indexace dávek.

Po prosazení první fáze reformy veřejných financí se priority fiskální politiky přesunuly směrem k podpoře hospodářského růstu. Výdajové reformy posilují motivaci k vyššímu pracovnímu zapojení a doplňují tak daňové úpravy připravené v rámci daňového balíčku na podporu hospodářského růstu. Zrychlení procesu reálné konvergence bude podporovat i předpokládaný vysoký podíl vládních investic na HDP.

Tabulka 6.1: Výdaje vládního sektoru

v % HDP	kód ESA	Rok 2003	Rok 2004 (1)	Rok 2005 (2)	Rok 2006 (2)	Rok 2007 (2)
Výdajové položky						
Výdaje na konečnou spotřebu	P3	21,5	21,2	20,8	20,3	19,7
Sociální transfery jiné než naturální	D62	13,3	13,1	12,7	12,5	12,2
Úroky	D41	1,3	1,3	1,3	1,5	1,7
Dotace	D3	2,5	2,7	2,4	2,3	2,3
Hrubá tvorba fixního kapitálu	P51	3,8	4,0	4,1	4,2	4,2
Ostatní výdaje		21,1	13,3	13,1	12,6	12,4
Celkové výdaje	ESA	63,6	55,6	54,4	53,4	52,6

(1) Odhad

(2) Prognóza

Zdroj: MF ČR

Box 6.1: Výdajové reformy schválené v první fázi reformy veřejných financí

Státní rozpočet na rok 2004 byl vypracován jako úsporný. To umožnila skutečnost, že v průběhu roku 2003 byla schválena řada legislativních norem a opatření racionalizujících veřejné výdaje. I když primárním motivem těchto opatření byla snaha o dosažení rozpočtových úspor, mnohá opatření mají motivační charakter, přispívají k vyššímu využití pracovní síly a posílení nabídkové strany ekonomiky. K takovým opatřením bezesporu patří zvyšování věku odchodu do důchodu, podstatné zpřísnění předčasných odchodů do důchodu, omezení štědrosti dávek nemocenského pojištění a odstranění zákazu souběhu příjmu a čerpání některých dávek.

Pro celkový přehled je uveden výčet všech významných výdajových opatření přijatých v rámci první etapy reformy veřejných financí.

Parametrické změny systému důchodového zabezpečení:

- Zrušení dočasně krácených starobních důchodů při předčasném odchodu do důchodu
- Pokračování ve zvyšování věkové hranice pro odchod do důchodu až na 63 let pro muže a bezdětné ženy a to stejným tempem jako dosud
- Indexace důchodů pouze v minimální výši stanovené platnou legislativou (tj. podle růstu spotřebitelských cen a jedné třetiny růstu reálné průměrné mzdy)
- Omezení zápočtu doby studia po dosažení věku 18 let, který byl získán před 1.1.1996
- Zrušení omezení souběhu starobního důchodu a výdělku v období 2 let po nabytí nároku na důchod.

Systém nemocenského pojištění

- Omezení výše nemocenských dávek pro první tři kalendářní dny nemoci z 50 na 25 % denního vyměřovacího základu
- Redukce vyměřovacího základu po dobu prvních 14 dní nemoci ze 100 na 90 %
- Moratorium na zvyšování redukčních hranic pro stanovení vyměřovacího základu
- Prodloužení rozhodného období pro určení vyměřovacího základu ze 3 na 12 měsíců.

Systém státní sociální podpory

- Zrušení příspěvku na dopravu, který se ukázal jako neefektivní
- Odstranění limitu na výši výdělku příjemce rodičovského příspěvku rozhodného pro výplatu dávky
- Při posuzování nároku na dávky se u skupiny příjemců dávek - OSVČ - uplatní koncept minimálního fiktivního příjmu ve výši 50 % průměrné mzdy
- Částky životního minima rozhodné pro přiznání a výši dávek budou indexovány pouze v minimálním rozsahu určeném zákonem (tj. podle růstu úhrnného indexu spotřebitelských cen za domácnosti celkem).

Platy a personální opatření

- Snižování počtů zaměstnanců centrální vlády s cílem zajistit pokles o 6 % celkem (cca 29 tisíc funkčních míst) v období let 2004 až 2006
- Zavedení 16ti třídního platového systému v podobě výrazně limitující fiskální dopady tohoto kroku
- Zachování platů ústavních činitelů, soudců, státních zástupců a obdobných funkcí na úrovni roku 2003 pro období 2004 až 2006.

Další opatření a diskreční zásahy

- Snížení dotací státu do systému stavebního spoření
- Pokles výdajů na obranu
- Omezení dotací podnikatelským subjektům
- Omezení provozních výdajů ministerstev.

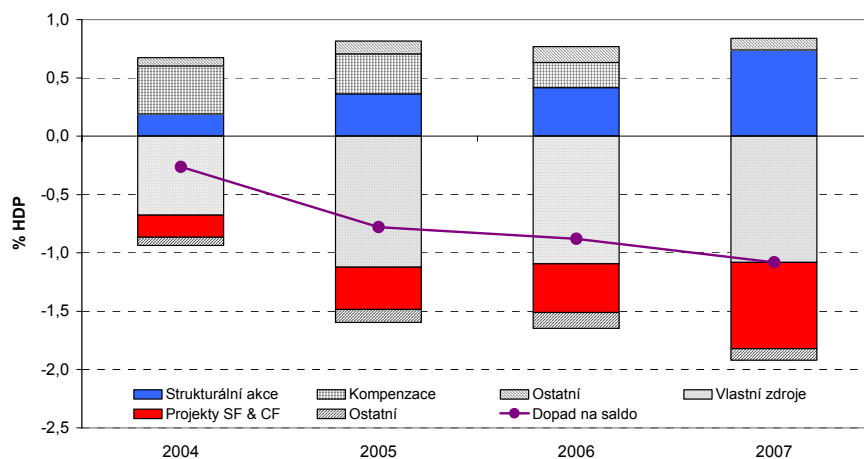
V minulých letech (do roku 2004) byly výdaje vládního sektoru silně poznamenány náklady transformačního procesu. Tyto náklady mají povahu kapitálových transferů, které vznikají jednak jako důsledek převodu nekvalitních aktiv za cenu nižší než tržní do transformačních institucí (skupina ČKA a ČI) a jednak jako důsledek poskytnutých nestandardních bankovních záruk. Protože proces ozdravění bankovního sektoru byl již ukončen a převod aktiv do ČKA

bude podléhat přísné schvalovací proceduře (viz část 8), nepředpokládá fiskální rámec žádné další kapitálové transfery z operací ČKA.

Stav státních záruk ke konci roku 2003 činil 12,1 % HDP. Z této výše byly v letech 1995 až 2003 do výdajů vládního sektoru, deficitu a dluhu imputovány státní záruky v objemu 10,5 % HDP. Potenciální prostor pro dodatečné zvýšení výdajů vlády z dosud poskytnutých státních záruk tak činí cca 1,5 % HDP. Protože se v drtivé většině nejedná o rizikové záruky, nepočítá fiskální výhled s možností zvýšení deficitů z realizace státních záruk. Předpoklady ohledně vývoje státních záruk a operací transformačních institucí vysvětlují výrazný pokles ostatních výdajů v tabulce 6.1 ve srovnání s rokem 2003.

Od roku 2004 budou výdaje vládního sektoru ovlivněny vstupem do EU. Ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti budou financovány projekty, jejichž příjemcem bude v řadě případů vládní sektor¹⁷. Z tohoto titulu se zvýší výdaje do oblasti sociální a hospodářské koheze, což se promítne mimo jiné i ve výši vládních investic. Česká republika bude také přispívat do rozpočtu EU částkou cca 1,1 % HDP a tento výdaj se odrazí v růstu běžných transferů. Příjmy z rozpočtu EU, jejichž příjemcem bude vládní sektor (strukturální fondy, Fond soudržnosti, vnitřní politiky), nepřispějí ve sledovaném období ke zlepšení bilance vládního sektoru. Tyto prostředky jsou určeny na konkrétní projekty a vzhledem k jejich adicionalitě se odpovídajícím způsobem zvýší výdaje vládního sektoru. Až v dlouhodobějším horizontu lze očekávat úspory pro vládní sektor s tím, jak tyto prostředky urychlí rozvoj v oblasti sociální a hospodářské koheze a sníží potřebu financování této oblasti. V krátkodobém horizontu bude vstup do EU znamenat prohloubení deficitu vládního sektoru o cca 0,3 – 1,0 % HDP.

Graf 6.1: Hlavní dopady vstupu do EU na výdaje a příjmy vládního sektoru

Zdroj: MF ČR

¹⁷ Předpokládá se, že projekty financované z Fondu soudržnosti budou realizovány téměř výhradně vládním sektorem, zatímco příjemcem prostředků ze strukturálních fondů bude jak vládní sektor (75 – 80 %), tak soukromý sektor.

6.3 Veřejné příjmy

Podíl příjmů vládního sektoru na HDP do roku 2007 mírně klesne. Za tímto vývojem se skrývá řada protichůdných tendencí. Zatímco daně z výroby a dovozu vzrostou v důsledku zvýšení nepřímých daní, zaznamenají daně z důchodů pokles. Uvedené trendy jsou výsledkem dopadů daňových změn za předpokladu, že budou vedle opatření z první etapy reformy veřejných financí realizována i opatření navržená v druhé etapě reformy. Sociální příspěvky v podílu na HDP mírně vzrostou. Vedle toho lze očekávat pokles úrokových příjmů. S růstem vládního dluhu se bude snižovat objem finančních aktiv vládního sektoru a následně i úrokové příjmy.

Ostatní běžné a kapitálové příjmy zaznamenají nárůst v podílu na HDP. Po jednorázovém zvýšení v roce 2003 v důsledku příjmu dividend je nárůst této položky způsoben náběhem prostředků z EU, které zvýší příjmy vládního sektoru o cca 0,5 až 1,0 % HDP ročně v jednotlivých letech fiskálního rámce. Příjmy vládního sektoru se od roku 2004 zvýší zejména z titulu příjmu rozpočtových kompenzací. Jejich výše se bude v čase snižovat a tyto prostředky budou postupně nahrazovány prostředky ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Tabulka 6.2: Příjmy vládního sektoru

v % HDP	kód ESA	Rok 2003	Rok 2004 (1)	Rok 2005 (2)	Rok 2006 (2)	Rok 2007 (2)
Příjmové položky						
Daně z výroby a dovozu	D2	11,9	12,6	13,0	12,8	12,5
Běžné daně z důchodů a jmění	D5	10,1	9,9	9,0	9,0	9,0
Sociální příspěvky	D61	16,0	16,0	16,1	16,2	16,2
Úroky	D41	0,6	0,3	0,2	0,2	0,2
Ostatní		11,3	11,1	11,2	11,2	11,2
Celkové příjmy	ESA	49,9	50,0	49,5	49,4	49,1

(1) Odhad

(2) Prognóza

Zdroj: MF ČR

V oblasti daní dochází od roku 2004 k celé řadě legislativních změn, které budou mít dopad na objem daní v horizontu let 2004 – 2007. Box 6.2 shrnuje jednotlivá opatření z první a druhé etapy reformy veřejných financí. Podoba daňových opatření přijatých v první etapě reformy byla předurčena záměrem konsolidovat veřejné finance a požadavkem harmonizovat daňovou legislativu s podmínkami EU. Pro nastartování procesu konsolidace veřejných financí byly úpravy DPH a spotřebních daní využity k posílení daňových příjmů. Vedle harmonizace nepřímých daní se provedené změny dotkly také daně z příjmu právnických osob, majetkových daní a zdanění osob samostatně výdělečně činných (OSVČ).

Statutární sazba daně z příjmu právnických osob bude postupně snižována až na 24 %. Pokles sazby představuje důležité opatření k udržení konkurenceschopnosti ČR v rámci středoevropského regionu, kde řada zemí včetně Polska, Maďarska a Slovenska přistoupila ke snížení sazby daně ve snaze přilákat zahraniční investory. V kombinaci s opatřeními navrženými v rámci druhé etapy reformy se do roku 2006 sníží efektivní sazba DPPO na srovnatelnou úroveň se sousedícími zeměmi vstupujícími do EU.

Box 6.2: Daňové změny v první a druhé etapě reformy veřejných financí

Společným jmenovatelem změn obsažených ve dvou daňových balíčcích, které byly navrženy v rámci první a druhé etapy reformy veřejných financí, je posílení nepřímých daní kompenzované poklesem daní přímých. První balíček sledoval zejména fiskální motivy a byl navržen s ohledem na povinnost ČR sladit daňovou legislativu s direktivami Evropské unie. Naproti tomu druhý balíček je vnímán jako nástroj strukturálních reforem a klade si za cíl přispět k posílení potenciálního růstu české ekonomiky.

K hlavním opatřením schváleným v rámci první etapy reformy veřejných financí patří:

<i>DPH:</i>	• V souladu se směrnicemi EU došlo k přeražení zboží a části služeb ze snížené (5 %) do základní (22 %) sazby a to ve dvou krocích – část od 1. ledna 2004 (např. telekomunikace) a zbývající položky od 1. května 2004 (např. stavební práce). • Od 1. října 2003 došlo ke snížení hranice obratu pro povinnou registraci k DPH ze 3 mil. Kč za rok na 2 mil. Kč za rok a od 1. května dále na 1 mil. Kč za rok. • Zákon o DPH byl doplněn o ustanovení o systému vnitřního obchodu mezi členskými státy EU.
<i>Spotřební daně:</i>	• U komodit, u nichž byla sazba platná v ČR pod minimální úroveň platnou v EU, byly sazby zvýšeny nad tuto minimální úroveň. Od 1. ledna 2004 byla zvýšena sazba u minerálních olejů. V případě zdanění cigaret bude zvýšení probíhat postupně tak, aby od 1. ledna 2007 bylo dosaženo 57 % daňového zatížení u ceny cigaret nejvíce žádaných na trhu a současně minimálního zatížení 60 € na 1000 ks nejžádanějších cigaret. • Zvýšení sazeb u lihu a tabákových výrobků bude doprovázeno opatřeními k omezení daňových úniků (kolkování lihu, regulace stánkového prodeje). • Bude přijata zcela nová právní úprava spotřebních daní, která bude obsahovat změny v zavedení režimu podmíněného osvobození od daně prostřednictvím tzv. daňových skladů.
<i>Daně z příjmů:</i>	• Novela stávajícího zákona o daních z příjmů bude mimo jiné upravovat společný systém zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských zemí a jednotný systém zdaňování při fúzích, převezech jmění a výměně akcií ve vztahu ke společnostem z různých členských zemí. • Sazba daně z příjmu právnických osob byla k 1. lednu 2004 v České republice snížena na 28 %, k 1. lednu 2005 na 26 % a konečně k 1. lednu 2006 na 24 %. • Pro osoby samostatně výdělečně činné byla stanovena povinnost úhrady alespoň minimální daně z příjmů odpovídající fiktivnímu příjmu na úrovni 50 % průměrné mzdy.
<i>Daň z převodu nemovitostí:</i>	• Sazba daně z převodu nemovitostí byla od 1. ledna 2004 snížena o dva body (z 5 % na 3 %) a daň bude splatná ve lhůtě pro podání daňového přiznání.
<i>Pojistné na sociální zabezpečení:</i>	• Zvýšení vyměřovacího základu OSVČ v letech 2004 až 2006 ze současných 35 % postupně na 40, 45 a 50 % rozdílu mezi příjmy a výdaji s tím, že tento rozdíl nesmí být nižší než 50 % průměrné mzdy. • Fiskálně neutrální restrukturalizace celkové sazby sociálního pojištění – snížení sazby příspěvku na státní politiku zaměstnanosti kompenzované zvýšením sazby na důchodové pojištění o 2 procentní body.

Ve druhé fázi reformy veřejných financí byla navržena následující opatření:

<i>DPH:</i>	• Od 1. května byla základní sazba snížena o 3 procentní body (z 22 na 19 %). Snížená sazba zůstala nezměněna, vztahuje se pouze na úzce vymezený okruh sociálně citlivých komodit (potraviny, léky, stavební práce pro bytové účely, teplo apod.).
<i>Daň z příjmů:</i>	• DPFO – zavedení společného zdanění manželů jako nástroje na podporu rodin s dětmi a nahrazení odčitatelné položky na dítě slevou na dani. • DPPO – zkrácení dob odepisování v prvních třech odpisových skupinách (např. počítače, vybrané dopravní prostředky, stroje a zařízení). Zvýšení odčitatelné položky v případě darů určených na podporu vědy a výzkumu až na 10 % daňového základu.

Úprava zdanění OSVČ byla realizována s cílem zvýšit horizontální spravedlnost daňového systému, který nadměrně zvýhodňuje OSVČ v daňových a příspěvkových povinnostech. Nejvýznamnějším opatřením je zavedení minimálního vyměřovacího základu pro odvod daně z příjmu a pojistného. Současně dochází i k rozšíření vyměřovacího základu OSVČ pro stanovení pojistného.

První etapa reformy veřejných financí předznamenala odklon od zdanění důchodů, které má zřetelně více negativní dopad na ekonomickou aktivitu, k nepřímým daním. V tomto směru bude pokračovat i druhá etapa reformy, v jejímž rámci byl připraven daňový balíček na podporu hospodářského růstu. Hlavním opatřením je další snížení efektivního zdanění zisku, které se realizuje formou zrychlení odpisů a zvýšení odčitatelné položky na dary určené k podpoře vědy a výzkumu. Zatímco snížení statutární sazby daně schválené v první etapě zvýší míru výnosnosti kapitálu a zvýší atraktivitu podnikání obecně, podpoří zrychlení odpisů především investiční aktivitu a tím posílí nabídkovou stranu ekonomiky. Obdobné efekty se očekávají i od daňového zvýhodnění darů do oblasti vědy a výzkumu. Cílem připravovaných kroků je také podpora rodin s dětmi. Pozitivní dopady lze čekat zejména od zrušení odpočitatelné položky na dítě a její nahrazení slevou na dani. Tímto opatřením budou finančně zvýhodněny nízkopříjmové rodiny s dětmi se zdanitelnými příjmy. Finanční zvýhodnění pak bude motivovat k aktivnější účasti na trhu práce.

Opatření k podpoře hospodářského růstu a rodin s dětmi budou financována zvýšením nepřímých daní. Většina zboží a služeb podléhajících snížené sazbě DPH bude převedena do základní sazby. K tomuto přesunu dojde z velké části od 1. května společně se zbožím a službami, o jejichž převodu bylo rozhodnuto již v první etapě reformy. Základní sazba se nebude vztahovat pouze na sociálně citlivé položky. Aby byly zmírněny cenové dopady přesunu zboží a služeb do vyšší sazby, dojde souběžně od 1. května ke snížení základní sazby DPH o 3 procentní body.

Tabulka 6.3: Dopad daňových změn na veřejné rozpočty ⁽¹⁾

v % HDP	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007
První fáze reformy veřejných rozpočtů				
Daně celkem	0,9	0,9	0,7	0,6
<i>z toho: DPH</i>	<i>0,7</i>	<i>1,0</i>	<i>1,0</i>	<i>1,0</i>
Spotřební daně	0,5	0,6	0,7	0,6
DPPO	-0,2	-0,5	-0,8	-0,9
DPFO	0,0	0,0	0,0	0,0
Pojistné	-0,1	0,0	0,1	0,1
Druhá fáze reformy veřejných rozpočtů				
Daně celkem	0,2	-0,3	-0,1	0,0
<i>z toho: DPH</i>	<i>0,2</i>	<i>0,4</i>	<i>0,4</i>	<i>0,4</i>
DPPO	0,0	-0,5	-0,3	-0,1
DPFO	0,0	-0,2	-0,2	-0,2

(1) Dopady jsou vyjádřeny aktuálně a uváděny jako odchylka od autonomního vývoje.

Zdroj: MF ČR

První etapa daňových změn zvýší příjmy vládního sektoru o necelé jedno procento HDP. Ke zvýšení příjmů přispějí nejvíce změny spotřebních daní a DPH, které v souhrnu přinesou dodatečné příjmy ve výši cca 1,6 % HDP. Naopak úpravy statutární sazby DPPO uleví

podnikům na daních až o 0,9 % HDP. Daňové změny připravované v druhé fázi reformy jsou v souhrnném vyjádření téměř neutrální. Jelikož úpravy DPH časově předcházejí změnám ve zdanění příjmů, dojde v roce 2004 ještě ke zvýšení daňových příjmů. V letech následujících se již projeví dopady daňové podpory investic a rodin s dětmi a daňové příjmy klesnou. Efekt zrychlení odpisů na celkové daňové příjmy bude ale postupně vyhasínat a daňové příjmy se ve střednědobém horizontu téměř nezmění.

Opatření realizovaná v první etapě reformy vedou ke zvýšení příjmů vládního sektoru. Je proto pravděpodobné, že budou na ekonomiku působit spíše restriktivně prostřednictvím omezení agregátní poptávky. Krátkodobé poptávkové dopady ale budou kompenzovány dlouhodobější stimulací nabídkové strany ekonomiky. Tyto efekty se očekávají zejména od snížení statutární sazby DPPO, zrychlení odpisů hlavních výrobních prostředků a od zavedení slevy na dani pro rodiny s dětmi.